

NAMN ATT MINNAS

PRINS BERTIL

Svenska folket känner prins Bertil bättre än de flesta andra av kungahusets medlemmar. Han har inte för intet blivit Berra för hela den tidningsläsande svenska allmänheten. Den i de flesta fall motbjudande familjaritet, som tar sig uttryck i dylika kollektivt tillämpade smeknamn, förefaller denna gång nästan på sin plats. Prins Bertil inbjuder till detta slags förtrolighet genom hela sitt hjärtliga, frimodiga och konstlösa väsen, totalt främmande för varje form av snobberi, bördshögfärd eller later. Gemene man kan inte undgå att känna på sig att han är vad han ofta blivit kallad: »en reko kille». Så har han också — utan att anstränga sig det allra minsta — blivit kungahusets populäraste medlem, i varje fall nedanför tronen. Vad det betyder i en situation, då han är den ende manlige medlem av kungahuset som kan fylla ut luckan mellan den över 80-åriga monarken och den ännu inte 20-åriga kronprinsen — vars myndighetsålder för att tillfredsställa socialdemokratins vänsterflygel höjts till 25 — behöver inte särskilt understrykas.

*

Prins Bertils bana är välkänd. Man vet att han i likhet med sina bröder inte var något skolljus, men i gengäld var en av Lundsbergs bästa idrottsmän. Att han tidigt blev motorintresserad och började sin bana som racerförare med att köra lättviktare mellan Sofiero och Thulin-verken i

Landskrona, där han praktiserade som tekniker. Att han efter studentexamen fick affärsutbildning hos den stora revisionsfirman Price & Waterhouse i London, Worms bank i Paris och Kemparnas Mo och Domsjö hemma i Sverige. Att han på lediga stunder under pseudonymen M. Adrian deltog i många internationella racertävlingar och gång på gång vann tätplace-ringar med sin Bugatti. Att han vid Delawarejubileet 1938 fick rycka in i stället för sin hastigt insjuknade fader och klarade detta elddop med glans — i någon mån tack vare de talnumera ambassadören Gunnar Häggglöf halvliggande i en bänk skrev ned på lappar, som smugglades upp till Sveriges arvfurste på tribunen.

Man vet vidare att han under kriget gjorde en god insats, dels ombord på kustflottan, dels som marinattaché i London och bland annat under ett hemlighetsfullt besök i USA förhandlade med sin gamle bekant Franklin D. Roosevelt om svenskt inköp av en amerikansk kryssare. Episoden, som avslöjades av Gunnar Häggglöf i hans bok om den svenska krigshandelspolitiken, ledde visserligen inte till något resultat, men prins Bertil fick lika fullt användning både för sina goda förbindelser och för sin goda förhandlingsteknik. Man vet också att han efter prins Gustaf Adolfs förtidiga bortgång fick överta en hel del av tronföljarens representationsplikter, och man vet att han efter kung Gustaf Adolfs tronbestigning varit monarkens

bästa hjälp i de många representationsbestyren.

*

Ursprungligen utbildade sig prinsen ganska målmedvetet till att bli ett slags resande ambassadör för Sverige och svensk exportindustri. Det var en uppgift som roade honom och som han satte sig in i ordentligt. Han talar engelska bokstavligen som sitt modersmål, franska och tyska perfekt, spanska och italienska till hus- respektive köksbehov, han är road av människor och har inte svårt att komma överens med folk och fick med åren lära sig en hel del om Sverige och det svenska näringslivet. Men när han efter avslutningen av sin synnerligen framgångsrika resa runt Sydamerika i spetsen för den så kallade prins Bertil-delegationen fick under rättelsen om prins Gustaf Adolfs för-

olyckande var det som han själv uttryckt saken bara att »slå alla egna funderingar ur hågen, fara hem och försöka vara till så mycken nytta för min far som möjligt». Det är ingen tvekan om att för en person med hans starka lojalitet och familjekänsla var det den naturligaste sak i världen.

Och sedan dess har det varit invigningar och avtäckningar och öppnanden och högtidssammankomster och jubileumsbanketter plus en eller annan utländsk resa i aldrig sinande rad — prinsens program brukar vara fulltecknat ett par år i förväg. Och tal, tal, tal! Sina trevliga, glada, okonventionella middagstal brukar prinsen improvisera — inte minst på det området har han förvärvat en beundrandsvärd rutin — för större anföranden begagnar han stolpar och gäller det något speciellt fackområde inhämtar han givetvis sakupplysningar

av experter. Att vara regent, att sitta som ordförande i konseljen och utrikesnämnden tycker han alltid är intressant och instruktivt — även om han blir lite trött i armen, när han skrivit sitt namn under ett konseljbeslut för 189:e gången.

*

Kontakten med idrottsvärlden har motorprinsen förvisso inte förlorat, den uppehålls bland annat genom ordförandeskapet i KAK, Riksidrottsförbundet och Olympiska kommittén. Han kör bil till och från sitt arbete och en del i Frankrike, där han har ett sommarnöje vid Rivieran, men annars blir det inte så mycket som förr. Tidigare åkte han bil i stället för tåg, men nu finner han det mera praktiskt att flyga. Skall han ner till sitt kära halländska hertigdöme exempelvis, så tar han ett plan till Göteborg, där han blir mött av sina halländska vänner. Eller när han skall fram och tillbaka till sin villa i Frankrike tar det ju bara några timmar till Nizza med flyg. Men han är fortfarande tillräckligt mycket motorprins för att vara en livlig anhängare av omläggning till högertrafik och en lika livlig motståndare till hastighetsbegränsning annat än för vissa särskilt besvärliga sträckor.

Hans favoritsport numera är golf; undervattensfiske som han ett slag var ganska road av anser han sig vid det här laget för gammal till, det är enligt hans mening ingen sport för den som kommit över de 50. Men det är golf! Han spelar så ofta han kan och tycker att det är den mest härliga och allsidiga motion man kan få. Annars gillar han mycket att spela *boule* och nekar inte till att han är ganska stolt över att två år å rad ha vunnit den »Concours des Hoteliers» som med festligt eklärerad final på kvällskvisiten ordnas i Sainte Maxime, där han

har sitt Rivierahem. Ja, och så är han med både i Stadsbudskåren och Gastronomiska Akademien, två inte bara trevliga utan också välgörande samslutningar. Han har ingen favoriträtt, han tycker om all god mat. De celebra räkpannakakor, som fått namnet »Crêpes Prins Bertil», bär det inte för ro skull, de är faktiskt hans egen uppfinning. Han tycker det är roligt att laga god mat, nästan lika roligt som att äta den och hans favoritvin är givetvis en god bordeaux.

*

Prins Bertil är, som man av detta måhända kan ana sig till, en gemytlig karl. Det finns en och annan, som bara iakttagit honom på avstånd och som förväxlat denna gemytlighet med brist på stil. Ingenting kan vara felaktigare. Om man som författaren haft förmånen att få följa med prinsen på en officiell utlandsresa, får man en uppriktig beundran för hans sätt att representera Sverige. Han har en utomordentlig förmåga att ta alla slags människor genom sitt öppna, flärdfria och humoristiska sätt och han får vänner vart han kommer. Men i all sin gemytlighet har han stil och vid officiella tillfällen uppträder han med ett allvar, en värdighet och en rask, målmedveten, militär precision, som skapar omedelbar respekt. Han tvekar aldrig om vad som skall göras och han vet alltid *hur* det skall göras. Hertigen av Halland är utan tvivel en mycket effektiv biträdande direktör i A.B. Sverige.

»Jag vill inte tala om kall», brukar han ibland säga. »Det tycker jag låter för uppstylat. Men jag har ett jobb, och efter att ha hållit på med det i snart 30 år, har jag fått en viss erfarenhet. I varje fall gör jag mitt bästa för att sköta det så gott jag kan.»

Det gör han med den äran.

G. U.